

**Vztahy mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými v období od
vzniku České republiky do současnosti**

Seminární práce

Obsah

1. Úvod	3
2. Historie vzájemných vztahů	3
3. Vztahy mezi Českou republikou a Spojenými státy od roku 1993	5
3.1 Ekonomická dimenze vztahů mezi Českou republikou a Spojenými státy	8
3.2 Kulturní dimenze vztahů mezi Českou republikou a Spojenými státy	8
3.3 Otázka vízové asymetrie v česko – amerických vztazích	9
3. 4 Otázka radaru v česko – amerických vztazích	11
4. Závěr	12
5. Literatura a použité zdroje	13

1. Úvod

Ve své práci se budu zabývat vzájemnými vztahy mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými. Po konci bipolárního rozdělení světa a nástupu jediné velmoci do čela světové politiky, je vztah České republiky k tomuto státu pro naši zahraniční politiku, politickou reprezentaci i širokou veřejnost a občany velmi důležitým a také často diskutovaným tématem.

Vzpomeňme si například na celospolečenskou debatu o otázce zrušení vízové povinnosti občanů České republiky nebo debatu o umístění prvku protiraketového systému Spojených států na území naší republiky. Proto, abych postihl česko – americké vztahy v celé své komplexnosti, budu se také věnovat ekonomické a kulturní dimenzi vzájemných vztahů. Pro svou důležitost se budu podrobněji v práci zabývat otázkou víz a umístění amerického radaru na území České republiky.

2. Historie vzájemných vztahů

Historie vztahů mezi Českou republikou a Spojenými státy nezačíná dnem vzniku České republiky 1. 1. 1993, jakožto jednoho z nástupnických států bývalého Československa, ale má dlouhodobou vzájemně provázanou historii. Dle mého názoru bude důležité alespoň krátce se obdobím před rokem 1993 věnovat, což povede k lepšímu pochopení situace v současných česko - amerických vztazích.

Spojené státy od počátku představovaly - ve shodě s vlastní sebereflexí jejich obyvatel - reálnou alternativu evropských poměrů, již v 19. století pro ni „ *hlasovaly nohama* “ tisíce vystěhovalců z tehdejšího Rakouska - Uherska, kteří odešli do Spojených států, Amerika měla v očích Čechů i jakýsi utopický, romantický rozměr, rozměr exotična, tato americká exotika se objevila na obzoru již na počátku 20. století, ale naplno vtrhla do české kultury hned po 1. světové válce, v souvislosti se snahami o pozápadnění a odrakouštění.¹

Také musíme vzpomenout na roli, kterou hrál při vzniku Československa americký prezident Woodrow Wilson, jehož politické kroky měly na ustavení Československa významný vliv, zejména jeho tzv. „ *Čtrnáct bodů* “ kde jedním z bodů bylo vytvoření

¹ CALDA, M. *Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spojení.* s. 94-95.

předpokladů pro autonomní vývoj národů Rakouska – Uherska. Taktéž působení Tomáše G. Masaryka ke konci první světové války ve Spojených státech, kde se setkal s velkou přízní našich krajanů a podporou myšlenky samostatného Československa, bylo při zrodu Československa velmi důležité. Zajímavostí je i obecně známý americký původ Masarykovy manželky Charlotte.

Také druhý prezident Československa, Edvard Beneš, našel po své abdikaci v roce 1938 ve Spojených státech útočiště, kde byl vřele přijat a přednášel na mnoha univerzitách, kde obdržel mnoho čestných doktorátů. V roce 1939 přesídlil do Velké Británie, jelikož chtěl být blíže dění v Evropě a Československu. Roli Spojených států během druhé světové války není třeba připomínat, jen dodejme, že americká armáda byla při osvobození Plzně a okolí přátelsky vítána československými občany.

V období po únoru 1948 se vztahy Československa se Spojenými státy ocitly na bodu mrazu, Spojené státy se staly hlavním terčem útoků oficiální propagandy, která však měla přesně opačný účinek, než jaký zamýšlela, protože tato propaganda byla přijímána se všeobecnou nedůvěrou, vznikl v české veřejnosti idealizovaný obraz americké společnosti jako jakési říše divů.² Aureola svobodné země, kde každý jedinec může rychle a snadno na základě svých schopností a pílě dosáhnout osobních úspěchů a významného společenského postavení, byla významná v myšlení zejména mladých lidí po sametové revoluci v listopadu 1989, kdy se Československo vyvázalo z orbity Sovětského svazu.

V letech 1990 - 1993 dochází k četným politickým setkáním, podepisuje se například *Dohoda o obchodních vztazích mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Spojených států amerických*, jež byla podepsaná 12. dubna 1990 ve Washingtonu, význam nového smluvního vztahu mezi ČSFR a Spojenými státy spočíval nejen v oblasti hospodářské, ale její zásadní hodnotu je třeba spatřovat především v rovině zahraničně – politické, obnovení doložky nejvyšších výhod, základního mechanismu *Všeobecné dohody o clech a obchodu* (GATT), je v této situaci ze strany Spojených států možné vnímat jako potvrzení existence demokratického a svobodného Československa.³

² CALDA, M. *Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spolenectví*. s. 95.

³ KVASNIČKA, M. *Zahraniční politika České republiky a Slovenska vůči USA a Ruské federaci v kontextu členství v EU*. s. 14.

Celkově lze československo – americké vztahy označit v tomto období za významné a relativně intenzivní.

3. Vztahy mezi Českou republikou a Spojenými státy od roku 1993

Česká republika hned při svém vzniku v roce 1993 vymezila dva hlavní cíle své zahraniční politiky: upevňování dobrých sousedských vztahů v regionu a aktivní zapojení do euroatlantického světa.⁴ Česká politická reprezentace chápala od počátku existence samostatné České republiky zajištění bezpečnosti a stability jako podstatnou součást životních zájmů nového státu, které měla obhajovat a prosazovat jeho zahraniční politika, bezpečnost státu byla ovlivněna geostrategickou polohou a dopady rozdělení Československa v několika ohledech; Česká republika se stala státem menší velikosti a byla tak zdůrazněna její asymetrie především vůči Německu, její těžiště se geopoliticky posunulo západním směrem do stabilnějšího prostředí, definovaného čtyřmi sousedy (Německo, Polsko, Slovensko, Rakousko).⁵

Důležitým zájmem České republiky bylo zcela jistě i zachování vojenské, politické a ekonomické přítomnosti Spojených států v Evropě a tím udržení amerického vlivu na evropský vývoj, z pohledu české zahraničně - bezpečnostní politiky hraje americká přítomnost významnou roli při vyvažování vztahů s ostatními evropskými mocnostmi, s nimiž ČR má a nadále bude mít asymetrické vztahy.⁶ Jedním z cílů české zahraniční politiky byl vstup do NATO, tento zahraničně - politický cíl významně ovlivňoval i vztahy česko-americké, protože Spojené státy lze považovat jako nejvýznamnějšího a nejmocnějšího člena NATO.

Vztahy ke Spojeným státům v období po roce 1989 respektive od roku 1993 nemusely překonávat žádné dějinné zátěže, neozvaly se (a ani se nemohly ozvat) rekriminace a poukazování na historické křivdy, existoval a dosud existuje široký společenský konsenzus, že dobré, ba přátelské vztahy k USA jsou v národním zájmu České republiky, konsenzus, který je jen málo ovlivněn osobou toho kterého obyvatele Bílého domu nebo složením a

⁴ PICK, O.; HANDL, J. (eds.). *Zahraniční politika České republiky 1993-2004 : úspěchy, problémy a perspektivy*. s. 5.

⁵ KHOL, R. *Česká bezpečnostní politika 1993-2004*. s. 31.

⁶ KUKSA, M. *Zahraniční politika České republiky v letech 2002 - 2008 a její transatlantický rozměr. Kontinuita nebo diskontinuita?* s. 10.

vnitropolitickým zaměřením té které vlády v Praze, tento konsenzus má i svoji emocionální složku, která se v r. 1990 a znovu v r. 1995 naplno projevila při - v takové míře jistě neopakovatelných - euforických oslavách výročí osvobození Plzně americkou armádou.⁷ Až do roku 1999 byly do jisté míry vztahy se Spojenými státy velmi ovlivněny snahou o vstup do NATO.

Na státní návštěvě České republiky, byly zatím všichni vládnoucí američtí prezidenti od vzniku samostatné České republiky. Což pro relativně malý a v mezinárodní politice nikterak významný stát jistě není nevýznamné. V obecném povědomí je dobře známa návštěva Billa Clintona v Praze v lednu 1994 a jeho neformální návštěva v jazzovém klubu.⁸

Velmi důležitým momentem v česko – amerických vztazích se stalo jmenování Madeleine Albrightové ministryní zahraničí v druhém volebním období prezidenta Clintona v roce 1997.⁹ Tato žena narozena na území bývalého Československa, stále plyně mluví svým rodným jazykem a snahou pomoci bývalé vlasti, byla jednou z rozhodujících osobností, které se zasloužily o vstup České republiky do NATO v roce 1999. Členství v NATO a tím i spojení s USA představuje a v dohledné budoucnosti bude představovat hlavní institucionální zajištění české zahraniční politiky v oblasti vojenské a bezpečnostní, česká zahraniční politika rovněž uzavřela řadu dalších smluv, které významně upravují některé oblasti vzájemných vztahů, patří sem např. *Smlouva o podpoře a ochraně investic* z r. 1992 (na ni se odvolávala společnost CME při arbitrážním řízení ohledně investic do televize Nova), mezinárodní smlouva z r. 1991 o zřízení Fulbrightovy komise v ČR, *Smlouva o zamezení dvojího zdanění* (1993), vazby na Spojené státy dále posiluje členství ve *Světové obchodní organizaci* (WTO) a v *Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj* (OECD).¹⁰

Postoje české veřejnosti a zejména její politické reprezentace byly dalším aspektem vzájemných vztahů. Obecně bylo podporováno angažmá Spojených států ve válce v Perském zálivu (1991) a v Bosně (od roku 1995), ale značně skepticky se pohlíželo na zásah proti Jugoslávii v souvislosti s kosovskou krizí, který byl zahájen 24. března 1999, krátce po vstupu České republiky do NATO (12. března téhož roku), prezident V. Havel se za útok postavil,

⁷ CALDA, M. *Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spojení*. s. 94.

⁸ CLINTON, B. *Můj život*.s. 650.

⁹ Tamtéž, s. 837.

¹⁰ CALDA, M. *Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spojení*. s. 94.

zatímco mnozí představitelé tehdy vládnoucí menšinové vlády ČSSD útok kritizovali, stejně jako vůdce opoziční ODS V. Klaus.¹¹ V této době došlo i ke známé iniciativě ministrů zahraničí České republiky a Řecka¹² vyřešit problém jiným způsobem než preferovaly Spojené státy.

Obdobná situace nastala v roce 2003 v souvislosti s útokem amerických a britských sil na Irák, podle průzkumu CVVM z 25. dubna 2003 zásah podporovalo 24 % českých občanů, proti němu se vyslovalo 77 %, z vrcholných politiků to byl opět V. Klaus, tentokrát již jako prezident, kdo zásah otevřeně kritizoval.¹³ Česká diplomacie byla po celou dobu konfliktu vedena snahou působit na jednu stranu jako důvěryhodný spojenec Spojených států a aktivní člen NATO, na druhou stranu se nalézala v konečné fázi přistupování k EU a odmítavý postoj zejména Francie a Německa k americké invazi jí rozhodně nemohl být lhostejný.¹⁴

Obecně lze říci, že americká vojenská angažovanost ve světě, může být a do jisté míry už je částečně jednou z konfliktních oblastí česko – amerických vztahů. Další oblastí, kde nastaly drobné problémy ve vzájemných vztazích, bylo rozhodnutí české vlády k nákupu (později pronájmu) stíhaček Gripen, které byly vybrány na rozdíl od amerických stíhaček F – 16 (F – 18). Americká strana ústy velvyslance C. Stapletona v prosinci 2003 dala najevo, že volba Gripenů by mohla mít „dopady na politické i vojenské úrovni“.¹⁵ Avšak situace se vyřešila a nadále nepředstavuje významnější zdroj konfliktů.

Po vstupu do Evropské unie, zůstaly vztahy zachovány na stejné úrovni, i když je zřejmé, že se česká zahraniční politika začalo daleko více orientovat na evropské partnery. Avšak americká zahraniční politika vidí v silné, sjednocené a demokratické Evropě svého spojence a nikoliv konkurenta. V rámci boje proti terorismu a podpory demokracie hosti Česka republika Rádio Svobodná Evropa/Rádio Svoboda (RFE/RL), které se přestěhovalo z Mnichova do Prahy v roce 1995.¹⁶ Což lze také považovat za jeden z důležitých pozitivních aspektů ve vzájemných vztazích.

¹¹ CALDA, M. *Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spojení*. s. 95.

¹² KUCHYŇKOVÁ, P. *Administrativa Billa Clintona*. s. 67.

¹³ CALDA, M. *Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spojení*. s. 95.

¹⁴ KVASNIČKA, M. *Zahraniční politika České republiky a Slovenska vůči USA a Ruské federaci v kontextu členství v EU*. s. 72.

¹⁵ CALDA, M. *Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spojení*. s. 95.

¹⁶ KUKSA, M. *Zahraniční politika České republiky v letech 2002 - 2008 a její transatlantický rozměr. Kontinuita nebo diskontinuita?* s. 36.

3.1 Ekonomická dimenze vztahů mezi Českou republikou a Spojenými státy

V současných mezinárodních vztazích nabývají otázky vzájemného obchodu, vývozu či dovozu na důležitosti, často převažují názory, že ekonomická stránka je důležitější než politická nebo bezpečnostně – strategická dimenze vzájemných vztahů, jestli je to pravda nebo ne, to nechám na jiných, ale nelze při analýze vzájemných vztahů opomenout tuto důležitou oblast.

Pro Českou republiku jakožto otevřenou proexportně orientovanou ekonomiku, je otázka vývozu a dovozu velmi důležitá. I přes velkou geografickou vzdálenost jsou samozřejmě Spojené státy jedním z nejdůležitějších ekonomických partnerů pro Českou republiku.

Do České republiky začaly po r. 1989 přicházet americké investice (rozsahem ovšem nižší než německé), nejvýznamnější v těsně polistopadové době se stalo převzetí továrny Rakona společností Procter & Gamble (navzdory odporu potenciálních restituentů pocházejících z rodiny zakladatelů firmy), teprve později se v České republice angažovala letecká firma Boeing (jejíž působení v Aeru Vodochody, stejně jako jiného investora v Tatře Kopřivnice, však lze stěží označit za jednoznačně přínosné) a tabákový koncern Philips Morris; celkové americké investice dosahují 3,2 mld. USD; pěti nejvýznamnějšími americkými investory jsou: Conoco/DuPont (665 mil. USD), Philips Morris (420 mil. USD), Pepsi-Cola International (291 mil. USD), Coca Cola (200 mil. USD) a JEČ Kaiser (176,4 mil. USD).¹⁷

3.2 Kulturní dimenze vztahů mezi Českou republikou a Spojenými státy

Důležitým aspektem česko – amerických vztahů je fakt, že v českých akademických kruzích a v široké veřejnosti není tak moc zakořeněn antiamerikanismus, tak jak je tomu například v některých zemích západní Evropy, kde tento silný antiamerikanismus částečně pramení z velkých protestů, které se odehrály v 80. letech kvůli úmyslu umístit na území některých států americké střely středního doletu. Odpor a vznik antiamerikanismu lze také

¹⁷ CALDA, M. *Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spolenectví*. s. 94.

spojit s hnutím proti jaderným zbraním, kde Spojené státy představují jeden z nejdůležitějších států vlastníci jaderné zbraně.

Také dlouhodobá zkušenost západoevropských občanů s americkou kulturou a v některých případech její povrchností a agresivitou hrála svou roli, na rozdíl od Československa, kde byly Spojené státy považovány za kulturně vysoce vyspělý národ, což bylo jistě způsobeno komunistickou cenzurou, přes kterou prošlo jen málo amerických děl, a pokud k tomu došlo, tak se z drtivé většiny jednalo o díla kvalitní a hodnotná.

Dětství a mládí je důležitým determinujícím prvkem při procesu utváření hodnot a názorů, proto současní třicátníci, čtyřicátníci jsou částečně ovlivněni již zmíněným pohledem na americkou kulturu. Avšak současná česká mládež je, dle mého názoru, do jisté míry velmi ovlivněna působením osoby amerického prezidenta George W. Bushe, který je a byl vnímán převážně negativně.

Avšak silná role americké kultury a způsobu života bude nadále zachována a bude relativně důležitým prvkem v široké české veřejnosti při vnímání Spojených států, a to jak v pozitivním smyslu tak také v negativním smyslu.

Nesmíme také zapomenout na silnou roli amerických akademických pracovišť zejména vysokých škol, které jsou považovány za nejlepší na světě. Tisíce studentů i akademických pracovníků absolvovaly pobyt na amerických univerzitách a dalších odborných institucích, značné množství amerických studentů a badatelů působilo v České republice, o tuto spolupráci se nejvíce zasloužila Fulbrightova komise.¹⁸ Dalším důležitým aspektem kulturních vztahů mezi Českou republikou, který přispívá k většímu vzájemnému poznání, jsou tisíce občanů Spojených států, kteří žijí na území České republiky a to zejména v Praze.

3.3 Otázka vízové asymetrie v česko – amerických vztazích

Otázka vízové asymetrie, byla s největší pravděpodobností největším problémem, který výrazněji zatěžoval dlouhodobě vzájemné bilaterální vztahy mezi Českou republikou a Spojenými státy. Vznik této asymetrie je datován 15. květnem 1990, k němuž Československo jednostranně zrušilo tuto povinnost pro americké občany, přičemž k obdobnému recipročnímu kroku se neodhodlaly Spojené státy, ačkoliv byla otázka vízové n reciprocit y frekventovaným tématem jak při dvoustranných česko - amerických jednáních, tak později i na úrovni jednání

¹⁸ CALDA, M. *Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spojení*. s. 94.

EU - USA, nedařilo se ji dlouhodobě uspokojivě vyřešit.¹⁹ Česká republika se dlouhodobým diplomatickým úsilím snažila tuto situaci zvrátit, avšak nedařilo se to. Situaci nenahrála ani situace po září 2001, kdy se Spojené státy staly ještě více obezřetnější v tom, koho pustí na své území.

Po vstupu České republiky do EU bylo snahou přenést otázku vízové nereciprocity na půdu Unie, od níž se očekávalo, že v rámci tzv. *klauzule solidarity* napomůže ČR a nově přistoupičším zemím k odstranění asymetrie, i když Česká republika tak činila v rámci EU opakovaně, byla neúspěšná.²⁰ Americká strana si však tuto nepříznivou situaci uvědomovala, signifikantní je v tomto případě přednáška amerického velvyslance v České republice Richarda W. Grabera, který v roce 2006 řekl: „*O tomto problému jsem opakovaně slyšel dokonce již před tím, než jsem přijel do České republiky, a rozumím tomu, jak je to pro české občany důležité (...) Rád bych ale, abyste věděli, že Spojené státy vítají návštěvníky z České republiky. Žádosti o naše víza se vyřizují rychle a jednoduše. A pokud bude vízová povinnost trvat, budeme se snažit o důstojné, efektivní, transparentní a příjemné služby. (...) Statistické údaje jsou důležité. Více než 90% českých žadatelů na našem velvyslanectví víza obdrží. Z těch, kdo získají turistické vízum, asi 90% dostane vízum s desetiletou platností, což znamená, že můžete do Spojených států cestovat po dobu 10 let mnohokrát na krátké služební nebo turistické pobyty. Loňského roku jsme vydali téměř 35 000 víz. Z nich bylo 3 000 speciálních studentských víz na letní pracovní a prázdninové pobyty. V loňském roce navštívilo Spojené státy téměř 46 000 Čechů, což je více než v roce předešlém.*“²¹

Když česká diplomacie pochopila, že společným úsilím s EU cíle nedosáhne, rozhodla se postupovat samostatně, za což byla často kritizována ze strany EU. Bilaterální vyjednávání České republiky se Spojenými státy bylo završeno v únoru 2008 při návštěvě premiéra v USA podpisem tzv. *Memoranda o porozumění*, které otevíralo cestu k zařazení ČR do programu *Visa Waiver*, který upravuje podmínky bezvízového styku mezi smluvními stranami.²²

¹⁹ KUKSA, M. *Zahraniční politika České republiky v letech 2002 - 2008 a její transatlantický rozměr. Kontinuita nebo diskontinuita?* s. 33.

²⁰ Tamtéž, s. 34.

²¹ GRABER, R. W. *Americko – české bilaterální vztahy*. [online]

²² KUKSA, M. *Zahraniční politika České republiky v letech 2002 - 2008 a její transatlantický rozměr. Kontinuita nebo diskontinuita?* s. 35.

Dlouhodobé úsilí české diplomacie bylo nakonec korunováno úspěchem 17. listopadu 2008, kdy Spojené státy zařadily Českou republiku - spolu s dalšími šesti státy – do programu *Visa Waiver*, čímž byla zrušena vízová povinnost v její původní podobě pro občany dotčených sedmi zemi, k tomuto - z hlediska České republiky - historickému datu tak byl ukončen dlouhodobě trvající problém vízové asymetrie.²³

3. 4 Otázka radaru v Česko – amerických vztazích

Nejdůležitější oblastí česko – amerických vztahů, která zásadním způsobem ovlivňovala a ještě dlouho bude zřejmě působit na vzájemné vztahy, je otázka rozmístění prvku protiraketové obrany Spojených států na území České republiky. Ačkoli veřejná diskuse o rozmístění části amerického systému na našem území začala před několika málo lety, je nutno podotknout, že tato debata začala na politické úrovni mnohem dříve.

Česká republika zaujala společně s některými dalšími členy NATO poměrně kladné stanovisko vůči plánům americké administrativy v oblasti protiraketové obrany už v červnu 2001, kdy je během své cesty po Evropě prezentoval americkým spojencům prezident Bush, jen o rok později jsme společně s ostatními členy NATO dali na summitu v Praze souhlas se zpracováním studie proveditelnosti protiraketové obrany, která měla v reakci na rostoucí hrozbu představovanou zbraněmi hromadného ničení a jejich balistickými nosiči prozkoumat možnosti ochrany teritoria aliance, jejích ozbrojených sil a populačních center.²⁴

19. ledna 2007 informovala americká strana českou vládu o svém rozhodnutí začít s Českou republikou vyjednávat o umístění radaru.²⁵ Jelikož je Česká republika díky svému členství v NATO vojenským spojencem Spojených států, očekávaly Spojené státy, s největší pravděpodobností, hladkou a kladnou odpověď ze strany České republiky.

O projektu radaru v Brdech začalo oficiální jednání v březnu 2007, o tématu se diskutovalo i při návštěvě amerického prezidenta Bushe v Praze v červnu téhož roku, smlouvu

²³ KUKSA, M. *Zahraniční politika České republiky v letech 2002 - 2008 a její transatlantický rozměr. Kontinuita nebo diskontinuita?* s. 35 - 36.

²⁴ SUCHÝ, P. ; VILÍMEK, P. *Důvody pro americký radar*. [online]

²⁵ KVASNIČKA, M. *Zahraniční politika České republiky a Slovenska vůči USA a Ruské federaci v kontextu členství v EU*. s. 97.

pak v roce 2008 podepsali tehdejší ministři zahraničí České republiky a Spojených států Karel Schwarzenberg a Condoleezza Riceová.²⁶ Nakonec však došlo ze strany nové administrativy prezidenta Baracka H. Obamy, k přehodnocení otázky radaru a ke konci tohoto projektu.

4. Závěr

Vztahy se Spojenými státy budou vždy představovat pro Českou republiku jednu z hlavních zahraničně – politických priorit. Vstupem do Evropské unie, se tyto vztahy částečně oslabily, avšak dobré, pevné a intenzivní vztahy mohou do určité míry hrát vyvažující prvek v zahraniční politice České republiky, s ohledem na působení významných států Evropské unie směrem k České republice, zejména Německa. Je otázkou nakolik tyto vztahy narušila otázka umístění radaru na území ČR a následná změna amerického postoje.

Po krachu projektu protiraketové obrany se v některých českých i polských médiích objevily hlasy, že USA vyměnily spojenectví s postkomunistickými zeměmi za sblížení s Moskvou (ta štít považovala za provokaci), Barack Obama to však odmítl s tím, že Američané nyní plánují vytvořit nový systém obrany, který by víc bral v úvahu stupeň iránské nebo jiné hrozby, spekuluje se o tom, že například v Česku by mohlo být velitelství pro řízení a kontrolu prvků nové verze protiraketové obrany.²⁷

Česko – americkým vztahům prospěje, pokud se česká strana nebude nadále zabývat otázkou zrušení radarové základny nebo možného potenciálního obnovení zájmu Spojených států, ale pokud se bude dívat dopředu a zaměří se více na vzájemné ekonomické vztahy, které, dle mého názoru, ještě nedosáhly svého maxima a ani se mu nepřiblížily. Vidím zde velký potenciál do budoucna a to i navzdory členství České republiky v Evropské unii.

Závěrem můžeme konstatovat, že česko-americké vztahy mají pevné základy, základy historické, emocionální, bezpečnostní, kulturní a ekonomické, je v zájmu obou stran, aby se dále prohlubovaly.²⁸

²⁶ České noviny, zpravodajský server ČTK. *ČR - USA: radar skončil, možné kontakty ve vojenství či investicích* [online]

²⁷ Tamtéž

²⁸ CALDA, M. *Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spojenectví*. s. 97.

5. Literatura a použité zdroje

CALDA, Miloš. *Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spojenectví*. In : PICK, Otto; HANDL, Jiří (eds.). *Zahraniční politika České republiky 1993-2004 : úspěchy, problémy a perspektivy*. 1. vyd. 2004. ISBN 80-86506-39-8

CLINTON, Bill. *Můj život*. 1. vyd. 2004. ISBN 80-249-0474-8

České noviny, zpravodajský server ČTK. *ČR - USA: radar skončil, možné kontakty ve vojenství či investicích* [online]. c2009, [cit.2010-03-04]. Dostupné z: < <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/cr-usa-radar-skoncil-mozne-kontakty-ve-vojenstvi-ci-investicich/403792> >.

GRABER, Richard W. *Americko – české bilaterální vztahy* [online]. c2006, [cit.2010-03-04]. Dostupné z: < http://czech.prague.usembassy.gov/sp061201_amo.html >.

KHOL, Radek. *Česká bezpečnostní politika 1993-2004*. In : PICK, Otto; HANDL, Jiří (eds.). *Zahraniční politika České republiky 1993-2004 : úspěchy, problémy a perspektivy*. 1. vyd. 2004. ISBN 80-86506-39-8

KUCHYŇKOVÁ, Petra. *Administrativa Billa Clintona*. In : SUCHÝ, Petr (ed.). *Zahraniční politika USA v devadesátých letech dvacátého století*. 1. vyd. 2001. ISBN 80-210-2644-8

KUKSA, Milan. *Zahraniční politika České republiky v letech 2002 - 2008 a její transatlantický rozměr. Kontinuita nebo diskontinuita?* Brno, 2009. 49 s. Bakalářská práce na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity na katedře mezinárodních vztahů a evropských studií. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Břetislav Dančák, PhD. [online]. c2009, [cit.2010-03-04]. Dostupné z: < https://is.muni.cz/th/219104/fss_b/M.KUKSA-BP.pdf >.

KVASNIČKA, Michal. *Zahraniční politika České republiky a Slovenska vůči USA a Ruské federaci v kontextu členství v EU*. Brno, 2009. 132 s. Diplomová práce na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity na katedře mezinárodních vztahů a evropských studií. Vedoucí

diplovové práce doc. PhDr. Břetislav Dančák, PhD. [online]. c2009, [cit.2010-03-04].
Dostupné z: < http://is.muni.cz/th/143639/fss_m/Diplomova_prace_Kvasnicka.pdf >.

PICK, Otto; HANDL, Jiří (eds.). *Zahraniční politika České republiky 1993-2004 : úspěchy, problémy a perspektivy*. 1. vyd. 2004. ISBN 80-86506-39-8

SUCHÝ, Petr; VILÍMEK, Petr. *Důvody pro americký radar* [online]. c2007, [cit.2010-03-04].
Dostupné z: < <http://www.cdk.cz/rp/clanky/358/duvody-pro-americky-radar/> >.

